

ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ.κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ

26 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2004

Σεβασμιώτατοι καί αγαπητοί ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί.
ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Ἡ πλήρωσις τῶν κενῶν Μητροπολιτικῶν ἐδρῶν τῶν λεγομένων Νέων Χωρῶν εἶχεν, ὡς γνωστόν, ἐμπλακὴ εἰς τὴν διαφωνίαν ἢ ὅποια ἀνέκυψεν, ὡς μὴ ὄφελε, μεταξύ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως τοῦ 1928. Δι' αὐτῆς αἱ Ἰ. Μητροπόλεις τῶν τότε λεγομένων Νέων Χωρῶν, ἤτοι τῶν περιοχῶν οἱ ὅποιας μετὰ τοὺς νικηφόρους Βαλκανικοὺς Πολέμους προσηρτήθησαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν, παρεχωρήθησαν ἐπιτροπικῶς πρὸς διοικήσιν στὴν Ἐκκλησίαν μας ὑπὸ τινὰς Ὅρους, οἱ ὅποιοι ὡστόσοσον εὐθύς ἀμέσως ἦτο ἐντὸς τοῦ 1928 μετὰ τὴν Συνοδικὴν Πράξιν Ἀποδοχῆς πού ἐξέδωσεν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ ἐντὸς τοῦ ἔτους 1929 διὰ τῆς κοινῆς συμφωνίας τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἐτροποποιήθησαν καὶ τροποποιημένοι ἰσχύουν ἔκτοτε ἐπὶ 75 ἔτη. Δέν θεωρῶ ἐπάναγκες νὰ ἐπαναλάβω, τὴν ἐκφρασθεῖσαν κατὰ τὴν ἔκτακτον Συνέλευσιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας ἀπὸ 4 ἕως 6 Νοεμβρίου 2003 σταθερὰν βούλησιν τοῦ Σώματος διὰ τὴν διατύπωσιν συγκεκριμένων ἐποικοδομητικῶν προτάσεων πρὸς ἄρσιν τοῦ ἀδιεξόδου καὶ διασαφήνισιν τῆς θέσεως τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Θεωρῶ ὅμως ἐπιβεβλημένον νὰ ὑπομνήσω εἰς τὴν ἀγάπην σας τὰς ἀποφάσεις τὰς ὁποίας ἔλαβε μὲ συντριπτικὴν πλειονοψηφίαν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τότε, ἀποφάσεις αἱ ὅποιαι διεκήρυτταν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸν ὀφειλετικὸν σεβασμὸν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Πατριαρχικὴν Πράξιν τοῦ 1928, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἐπίσης ὀφειλετικὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας νὰ προσαρμόσει τὸν τρόπον ἐφαρμογῆς τοῦ Ε' Ὁρου τῆς Πράξεως περὶ τοῦ Καταλόγου τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν Ἐκλογίμων διὰ τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις τῶν λεγομένων Νέων Χωρῶν εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 17 - 22 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, δηλαδὴ πρὸς τὴν ἔννομον τάξιν τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας.

Κατὰ ταῦτα αἱ ἀποφάσεις ἐκεῖναι κατεστρώθησαν εἰς δύο προτάσεις, τὰς ὁποίας καταγράφω πρὸς διευκόλυνσιν τῆς μνήμης σας.

« α) Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος σέβεται, ἀναγνωρίζει καὶ τηρεῖ τὸ διαμορφωθὲν διὰ τῆς Πράξεως τοῦ 1928 καθεστῶς ὡς τοῦτο ἰσχύει μέχρι σήμερον μὲ πλήρη σεβασμὸν ὡσαύτως τῶν διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου.

β) Ὁ Κατάλογος τῶν ἐκλογίμων θα ἀποστέλλεται πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον πρὸς ἄσκησιν ὑπ' αὐτοῦ τῶν δικαιωμάτων του, περὶ ὑποδείξεως ὑποψηφίων πρὸς ἐγγραφήν μόνον διὰ τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις τῶν Νέων Χωρῶν τηρουμένων τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 17-22 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου.»

Ἄς μοῦ ἐπιτραπῆ, παρακαλῶ, νὰ τεχνολογήσω τὰς ἀποφάσεις αὐτάς.

1. Μὲ τὴν πρώτην φράσιν «Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος σέβεται, ἀναγνωρίζει καὶ τηρεῖ τὸ διαμορφωθὲν διὰ τῆς Πράξεως τοῦ 1928 καθεστῶς...» δίδεται πανηγυρικὴ διαβεβαίωσις πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δέν ἀμφισβητεῖ, ὡς ὑπὸ τινων ὑπεστηρίχθη, τὸ ἐκκλησιαστικὸν καθεστῶς πού ἐπεκράτησε διὰ τῆς Πράξεως τοῦ 1928, καίτοι το καθεστῶς αὐτὸ ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸν γενικῶς ἰσχύοντα κανόνα ὅτι «τὰ ἐκκλησιαστικά εἶωθε τοῖς πολιτικοῖς συμμεταβάλλεσθαι». Διότι σύμφωνα μὲ τὸ καθεστῶς αὐτὸ αἱ Ἰ. Μητροπόλεις τῶν λεγομένων Νέων Χωρῶν διοικητικῶς μὲν ὑπήχθησαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος,

πνευματικῶς δέ διετήρησαν σύνδεσμόν τινα μέ τό Οικουμενικόν Πατριαρχεῖον.

2. Ἡ ἀκολουθοῦσα φράσις «**ὡς τοῦτο ἰσχύει μέχρι σήμερον**» σαφῶς παραπέμπει εἰς τήν Πράξιν Ἀποδοχῆς τῆς Πατριαρχικῆς Πράξεως πού ἐξεδόθη ἀπό τήν Σύνοδον τῶν Ἀθηνῶν τήν 20.11.1928 καί ἐδέχετο ὑπό ὄρους τήν ἐπιτροπείαν, καθῶς καί εἰς τās ἐπελθούσας τροποποιήσεις τῶν Ὁρων τῆς ἀρχικῆς Πράξεως τοῦ 1928, διά τῆς κοινῆς συμφωνίας μεταξύ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἡ ὁποία ἐπετεύχθη τό 1929 καί ἔκτοτε ἰσχύουν καί τηροῦνται. Παράδειγμα εἶναι ὁ τύπος μνημονεύσεως εἰς τό «Ἐν πρώτοις...» ὑπό τῶν Μητροπολιτῶν τῶν Νέων Χωρῶν ὄχι μόνον τοῦ ὀνόματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὡς προέβλεπεν ἡ Πράξις τοῦ 1928, ἀλλά παραλλήλως καί τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰς ἣν ἔχουν τήν κανονικήν ἀναφοράν των οἱ Ἱεράρχαι αὐτοί, ὡς συνεφωνήθη μεταγενεστέρως.

3. Ἀλλ' ἐπί πλέον ἡ τελική φράσις τῆς πρώτης προτάσεως «**μέ πλήρη σεβασμόν ὡσαύτως τῶν διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου**» παραπέμπει εἰς τήν ἑλληνικήν ἔννομον τάξιν, τήν ὁποίαν ὀφείλομεν νά τηροῦμεν, ἀλλά καί ἰδία εἰς τό κυρίαρχον νομοθέτημα δηλ. τόν Καταστατικόν Χάρτην, εἰς τόν ὁποῖον ἔχουν ἐνσωματωθῆ καί ἐκ τῶν Πατριαρχικῶν Ὁρων ἐκεῖνοι τούς ὁποίους ἀναγνωρίζει ἡ Ἑλληνική Πολιτεία καί ἔχουν συμφωνηθῆ μεταξύ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας, διό καί ὑποχρεοῦται νά τούς τηρεῖ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. Τό νά ἐπιζητεῖται, μέ ἀφορμήν τό ἀνακῦψαν ζήτημα τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ε' Ὁρου τῆς Πατριαρχικῆς Πράξεως, νά ἐμφανισθῆ ἡ Ἐκκλησία ὡς ἀγνοοῦσα τόν νόμον μέ ὄλας τās συνεπειάς, συνιστᾷ ἀδόκιμον ἀπόπειραν καταργήσεως τοῦ ἰσχύοντος νομοθετικοῦ πλαισίου.

4. Εἰς τήν δευτέραν πρότασιν τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας λαμβάνεται πρόνοια διά τήν ἐφεξῆς ἀποστολήν εἰς τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον τοῦ Καταλόγου τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν Ἐκλογίμων, πράγμα τό ὁποῖον δέν ἐγίνετο μέχρι τότε. Πρόκειται διά μίαν χειρονομίαν καλῆς θελήσεως.

Ἐξ αὐτῶν συνάγεται ὅτι ἡ ἡμετέρα Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας μέ τήν ἀπόφασίν της αὐτήν **παρεχώρησεν** εἰς τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον :

α. **Τήν διαβεβαίωσιν** ὅτι δέν ἐπιδιώκει ἀλλαγὴν ἢ ἀλλοίωσιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καθεστώτος τῶν Νέων Χωρῶν, ἀλλ' ἀντιθέτως σέβεται καί τηρεῖ αὐτό, ὡς τοῦτο μέχρι σήμερον ἰσχύει.

β. **Τήν ἀποστολήν τοῦ Καταλόγου** εἰς τό Πατριαρχεῖον πρὸς ὑπόδειξιν ὑπ' αὐτοῦ ὑποψηφίων πρὸς ἐγγραφήν εἰς τόν Κατάλογον.

Παραλλήλως μέ τήν ἀπόφασίν της αὐτήν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας :

α. **Δέν ἀπέστη τῶν συμφωνιῶν τοῦ 1929.**

β. **Δέν μετεκινήθη ἀπό ὅσα ἡ ἔννομος τάξις τῆς Ἑλλάδος προβλέπει** διά τὰ διοικητικά ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας, συμπεριλαμβανομένων καί τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῶν Νέων Χωρῶν αἱ ὁποῖαι ὑπάγονται εἰς τήν νομοθετικὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἑλλήνου νομοθέτου.

Ἐθεώρησα ἀναγκαίαν τήν ἐρμηνείαν τῶν ἀποφάσεων τούτων τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Νοεμβρίου 2003 ἐν ὄψει τῶν ἀκολουθησάντων γεγονότων. Πρὶν ὅμως σᾶς ἐκθέσω ἐν πάσῃ δυνατῇ λεπτομερείᾳ τὰ τῶν προσπαθειῶν μου διά τήν ἐξεύρεσιν συναινετικῆς καί ἀδελφικῆς λύσεως εἰς τό ζήτημα, μέ τίς ἀλλεπάλληλες ἀποστολές Ἐπιτροπῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐπιθυμῶ νά ἐξηγήσω διατὶ ἠκολούθησα τήν ὁδόν ταύτην. Ἐπιθυμῶ νά γνωρίζετε ὅτι ἡ στάσις μου αὐτῇ ὑπηρεοῦθη ἀπό βαθεῖαν συναίσθησιν τοῦ βάρους τῆς εὐθύνης μου ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά καί ἔναντι τῆς ἐκπεφρασμένης βουλήσεως τῆς Ἱεραρχίας διά συναινετικὴν διευθέτησιν τοῦ θέματος. Διά τοῦτο καί προθύμως ἀπεδέχθην καί ὀλοθύμως ἐνεθάρρυνα ἢ προεκάλεσα ἐποικοδομητικὰς πρωτοβουλίας ἐπισήμους ἢ ἀνεπισήμους, διά μίαν συγκλίνουσαν κίνησιν πρὸς ἄρσιν τῶν ὑφισταμένων ἐπιφυλάξεων ἢ καί ἀντιρρήσεων ἐξ ἑκατέρως πλευρᾶς. Αἱ πρωτοβουλίαὶ αὐταί, καίτοι εἶχον ὡς ἀφετηρίαν διαφορετικὰς προϋποθέσεις προσεγγίσεως τοῦ θέματος, ἐπεβεβαίουν τήν κοινήν βούλησιν διά συναινετικὴν διευθέτησιν τοῦ ζητήματος πρὸς τό συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας. Κατὰ τās συζητήσεις ἐπεδείξαμεν σύνεσιν καί ὠριμότητα. Ἐκάναμε δέ παραχωρήσεις ἀποβλέποντες κυρίως εἰς τήν χάριν τοῦ λαοῦ μας ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος. Καί πιστεύομεν ὅτι ἐδικαιώθημεν εἰς τήν ἐπιλογὴν τῆς συνετῆς γραμμῆς τῆς ἀποφυγῆς δηλαδή τῶν πολλαχόθεν προτεινομένων μονομερῶν ἐκκλησιαστικῶν πράξεων αἵτινες κᾶν εἰσέτι ἐπεβάλλοντο ἐν τοῖς πράγμασι θά ἔθετον ὑπό δοκιμασίαν τούς ἀκαταλύτους πνευματικούς δεσμούς τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, τοῦθ' ὅπερ

πάντων χειρόν διά τήν σύγχρονον ἀποστολήν τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς ἕνα ραγδαίως μεταβαλλόμενον κόσμον.

Καί ἔρχομαι τώρα εἰς τήν ἀπαρίθμησιν τῶν διαφόρων, βῆμα πρὸς βῆμα, ἐνεργειῶν μας, ἀπό τοῦ Νοεμβρίου 2003, δηλ. εὐθύς μετά τήν λήξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐκτάκτου Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, μέχρι σήμερον.

1. Τὴν 11ην Νοεμβρίου 2003 διμελὴς Ἀρχιερατικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Σπάρτης κ. Εὐσταθίου καὶ Ξάνθης κ. Παντελεήμονος, τῆ συνοδεία τοῦ Συνοδικοῦ Γραμματέως Ἀρχιμ. Κυρίλλου Μισιακούλη, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, μετέβη εἰς Φανάριον καὶ ἐπέδωκεν εἰς τὸν Πατριάρχην ἔγγραφον μὲ τὴν ὡς ἄνω ἀπόφασιν τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας ἐπὶ τῇ βεβαίᾳ ἐλπίδι ὅτι οὕτω θὰ ἤρροντο αἱ αἰωρούμεναι συγχύσεις ὡς πρὸς τὰς προθέσεις τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ θὰ ἐβεβαιούτο ἐπισήμως ὁ ὀφειλετικὸς σεβασμὸς αὐτῆς πρὸς τὴν Πράξιν τοῦ 1928. Ἐν τούτοις ἡ ἀναφορὰ τῶν προτάσεων μας εἰς τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ μας Χάρτου ἐθεωρήθη ὑπὸ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ὡς ἔμμεσος σχετικοποίησις τοῦ κύρους τοῦ συγκεκριμένου Ε' Ὁρου διὰ τῆς ὑπαγωγῆς αὐτοῦ ὑπὸ τὸ κριτήριον τῆς ἐκάστοτε ἰσχύουσης παρ' ἡμῖν νομοθεσίας, καὶ ὄχι μόνον. Διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐκτὸς τῆς νομοθεσίας, περὶ τοῦ Ὁρου τούτου γίνεται λόγος καὶ εἰς τὴν ἐπίσημον Πράξιν ἀποδοχῆς τῆς Πράξεως τοῦ 1928 ἐκ μέρους τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καθὼς καὶ εἰς τὰς ἐπιτευχθείσας συμφωνίας μεταξύ τῶν δύο Ἱερῶν Συνόδων κατὰ τὸ ἔτος 1929. Καὶ τὰ κείμενα ταῦτα ὁμιλοῦν περὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ Πατριάρχου νὰ ὑποδεικνύει ὑποψηφίους πρὸς ἐγγραφήν εἰς τὸν Κατάλογον. Τοῦτο ἄλλωστε προβλέπει καὶ ὁ ἰσχύων Καταστατικὸς μας Χάρτης, ἐπιφυλλάσσων εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τὸν τελικὸν λόγον ἐπὶ τῶν ὑποδείξεων τούτων. Καὶ τοῦτο τηρεῖται παρ' ἡμῶν εὐλαβῶς.

2- Τὴν 1-12-2003 ἐλήφθη τὸ ὑπ' ἀριθμ. 1073 Πατριαρχικὸν Γράμμα μὲ τὸ ὅποιον ὁ Παναγιώτατος ἐμμένει εἰς τὴν ἀποστολήν τοῦ Καταλόγου πρὸς αὐτόν διὰ τὴν ἄσκησιν τῶν δικαιωμάτων του, τὰ ὅποια κατ' αὐτόν εἶναι ἡ ἐγκρισίς του εἰς τὴν ὁποίαν ἐξυπακούεται ὅτι συμπεριλαμβάνεται ἡ ἐγγραφή εἰς τὸν Κατάλογον ὑποψηφίων, χωρὶς τὴν τήρησιν τῆς διαδικασίας πού προβλέπει ὁ Καταστατικὸς Χάρτης δηλ. χωρὶς τὴν τελικὴν ψηφοφορίαν τῆς ΙΣΙ. Εἰς τὸ ἔγγραφον τοῦτο δὲν ἔχει εἰσέτι δοθῆ ἀπάντησις. Ταύτην θὰ ἐτοιμάσει ἡ ΔΙΣ μετὰ προσοχῆς καὶ θὰ ἀποστείλει, ἐκτὸς καὶ ἂν ἀποφασίσῃ τὴν διὰ μέσου διμεροῦς διαλόγου ἀναζητήσιν εὐκαίᾳ λύσεως.

3- Τὴν 21-1-2004 ὁ τότε ΥΠ ΕΞ κ. Γ. Παπανδρέου, κατόπιν παρακλήσεώς μου, ἀπέστειλε πρὸς τὸν Παναγιώτατον τὸν προσωπικὸν ἐπιστημονικὸν του Σύμβουλον καθηγητὴν κ. Χ. Παμπούκην κομιστὴν τῆς ἐξῆς προτάσεως τυχερανοῦσης καὶ τῆς ἡμετέρας ἐγκρίσεως.

«Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος στέλλει τὸν Κατάλογον εἰς τὸ Πατριαρχεῖον μὲ τὴν ἔνδειξιν "διὰ τὰ καθ' Ὑμᾶς". Ἀνταλλάσσονται ἐπιστολαὶ μεταξύ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, μὲ περιεχόμενον ἐκ τῶν προτέρων συμφωνημένων. Οὐδαμοῦ ἀναφέρονται οἱ λέξεις "ἐγκρισίς" ἢ "ἐγκρίνεται". Ἐπεταὶ συνάντησις Πατριάρχου, Ἀρχιεπισκόπου, Γ. Παπανδρέου καὶ Χ. Παμπούκη πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς συμφωνίας. Ἀκολουθοῦν αἱ ἀρχιερατικαὶ ἐκλογαί. Ἐκδίδονται τὰ Π. Δ. χωρὶς σ' αὐτὰ νὰ γίνεται μνεῖα τῆς ἐπελθούσης συμφωνίας. Συνιστῶνται Ἐπιτροπαὶ γιὰ νὰ μελετήσουν τὴν διασφάλισιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ ρόλου τοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν γένει».

Τὴν πρότασιν ἀπέρριψε τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον.

Σχετικῶς ἐνημέρωσα τὴν ΔΙΣ κατὰ τὴν ἀμέσως ἐπομένην συνεδρίαν της, τῆς 4-2-04, ἡ ὁποία καὶ ἐνέκρινε τὴν ἐνέργειάν μου.

4— Τὴν 30-1-2004 μετέβη εἰς Κων/λιν ὁ τότε Υπουργὸς Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Π. Εὐθυμίου διὰ νὰ παραστῇ εἰς τὰς ἐκδηλώσεις ἐπὶ τῇ 500ετηρίδι τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Γεν. Γραμματέως Θρησκευμάτων καθηγ. κ. Ἰ. Κονιδάρη. Κατὰ τὰς συζητήσεις πού διεξήχθησαν, μὲ βάσιν τὴν ἀνωτέρω πρότασιν, ἀπὸ τὴν πλευρὰν τοῦ Πατριαρχείου διετυπώθη καὶ πάλιν τὸ αἶτημα τῆς ἐν τῷ συνόλω της ἀναγνωρίσεως τῆς Πράξεως τοῦ 1928 παρὰ τὸ ὑφιστάμενον διάφορον νομοθετικὸν πλαίσιον. Ὁ κ. Υπουργός, καθ' ἃ μοῦ εἶπεν, ἐπιστρέψας ἄπρακτος, ἐδήλωσεν ἐνώπιον τοῦ Πατριάρχου ὅτι **ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ προασπίσει τὴν ἔννομον τάξιν τῆς Χώρας.**

Ἐνημέρωσα τὴν ΔΙΣ κατὰ τὴν συνεδρίαν της, τῆς 4-2-04, ἡ ὁποία καὶ ἐνέκρινε.

5- Τὴν 2-2-2004 μετέβησαν εἰς Κων/λιν οἱ Σεβ. Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ανθιμος καὶ Βεροίας κ. Παντελεήμων, μεθ' ὁμάδος νομικῶν τοῦ περιβάλλοντος τοῦ Σεβ. Ἀλεξανδρουπόλεως ἰσχυριζομένων ὅτι κατέχουν σχέδιον λύσεως τοῦ προβλήματος τυχόν ἤδη τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Παναγιωτάτου.

Τό σχέδιον περιελάμβανε τήν ἐξῆς πρότασιν

«Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δηλοῖ ὅτι ἐφαρμόζει τήν Πατριαρχικήν Πράξιν τοῦ 1928 συμφώνως πρὸς τό περιεχόμενον τῆς, εἰς τήν συγκεκριμένην περίπτωσιν συμφώνως πρὸς τόν Ε Ορον αὐτῆς εἰς τὰ πλαίσια τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν Νόμων. Ἀποστέλλει τόν Κατάλογον συμφώνως πρὸς τό ἄρθρον 17 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὰ καθ' Ὑμᾶς».

Συμφώνησα ἀμέσως μέ τό περιεχόμενον τῆς προτάσεως, πολλῶ μᾶλλον διότι εἶχον τήν διαβεβαίωσιν ὅτι καί ὁ Παναγιώτατος τήν ἔχει ἤδη ἐγκρίνει.

Παρά ταῦτα ἀπεδείχθη ὅτι ὁ Παναγιώτατος δέν εἶχε συμφωνήσει. Διότι κατά τὰς συνομιλίας πού διεξήχθησαν ἐπί τόπου ἡ πατριαρχική πλευρά διέγραψεν ἐκ τῆς προτάσεως πᾶσαν ἀναφοράν εἰς τό Σύνταγμα, τοὺς Νόμους καί τόν Καταστατικόν Χάρτην. Ἡ δέ συνελθοῦσα ἐνταῦθα ΔΙΣ τῆς 4-2-04 ἀπέρριψε τό οὕτω διαμορφωθέν κείμενον.

6— Τήν 11-2-2004 μετέβη καὶ αὐθις μόνος εἰς Κων/λιν κληθεὶς ὑπό τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ὁ Σεβ. Ἀλεξανδρουπόλεως, τῇ γνώσει καί συναινέσει μου, ὑποδείξαντος εἰς τόν Σεβασμιώτατον ἀδελφόν κατά τὰς συζητήσεις νά μὴ ἀποστή τῶν ἀποφάσεων ΙΣΙ τοῦ Νοεμβρίου 2003, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐκεῖνος ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον καί σημαντικόν.

Ἐπιστρέψας αὐθημερόν ἐκόμισεν ἐνταῦθα σχέδιον ἐπιλύσεως τῆς κρίσεως συνταγέν ὑπό τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί δακτυλογραφηθέν εἰς τόν Η/Υ τοῦ Σεβ. Φιλαδελφείας καὶ ἔχον οὕτω.

«Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐκτιμᾷ, διαγιγνώσκει καὶ ἀντιλαμβάνεται ὅτι ἡ ἐν Κων/λει Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία διὰ λόγους ἱστορικούς καὶ διὰ λόγους Ὁρθοδόξου Παραδόσεως καὶ ἑνότητος ἔχει ἐν τῇ ζωῇ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ διοικήσει ἐν μοναδικῇ ὑπεροχῇ τοὺς Ι. Κανόνας τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας. Συμμεριζόμενοι ἅπαντες τήν πραγματικότητα ταύτην καὶ μετὰ πολλάς συζητήσεις καὶ διὰ βασάνου καταλήξαντες παρέχόμεν κατωτέρω τήν ἀκόλουθον θέσιν τῆς ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας ἐναντι τῆς προκυψάσης μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν διαφορᾶς ἔχοντες δι' ἐλπίδος ὅτι αὕτη θά διευκολύνη Ὑμᾶς εἰς τήν τελικὴν λύσιν τοῦ ἐπιμάχου προβλήματος.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐπιβεβαιώνουσα ὅτι ἡ διοικήσις τῶν ἐν Βορείῳ Ἑλλάδι καὶ ταῖς Νήσοις Ἱερῶν Μητροπόλεων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου (τῶν λεγομένων τῶν Νέων Χωρῶν) ἔχει ἀνατεθῆ εἰς αὐτήν ἐπιτροπικῶς ὑπ' αὐτοῦ κατά τοὺς ἰσχύοντας Ἱεροὺς Κανόνας καὶ τοὺς Κανόνας Δικαίου, ἀποστέλλει Ὑμῖν τόν Κατάλογον τῶν πρὸς ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων διὰ τὰς ἐξ αὐτῶν κενὰς τοιαύτας (Θεσσαλονίκης, Ἐλευθερουπόλεως καὶ Κοζάνης) διὰ τήν ἀσκήσιν τῶν κανονικῶν δικαίων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου».

7— Ἡ πρότασις αὐτῆ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐθεώρησα ὅτι θά ἠδύνατο νά ἀποτελέσῃ βάσιν, μέ τινὰς βελτιώσεις, διὰ τήν διατύπωσιν τῆς τελικῆς προτάσεως.

Α'-Αί περὶ ὧν ὁ λόγος βελτιώσεις θά ἠδύνατο νά εἶναι αἱ ἐξῆς.

α— Ολόκληρος ἡ πρώτη παράγραφος πού ἀποτελεῖ εἶδος προοιμίου θά ἠδύνατο νά περιληφθῆ εἰς ἄλλο ἐνδεχομένως κείμενον καὶ ὄχι εἰς τήν ἐπίσημον πρότασίν μας. Ἀλλωστε περιέχει καὶ τινὰ σημεῖα πού χρήζουν διευκρινήσεως. Π.χ. ὅτι τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον «ἔχει ἐν μοναδικῇ ὑπεροχῇ τοὺς Ι. Κανόνες ἐν τῇ ζωῇ καὶ τῇ ἐκκλησιαστικῇ διοικήσει», ἐν ἀντιθέσει ἐννοεῖται πρὸς ἡμᾶς, ὅταν εἶναι γνωστόν ὅτι εἰς μέν τήν Τουρκίαν ὑπόκειται εἰς τοὺς νόμους τῆς τουρκικῆς Πολιτείας, π.χ εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τήν ἐκλογήν Πατριάρχου, εἰς δέ τήν Ἑλλάδα (Κρήτην καὶ Δωδεκάνησον) ὑπόκειται καὶ εἰς τοὺς νόμους τῆς Χώρας μας, ὡς καὶ ἡμεῖς. Ἀλλωστε ὁ ἴδιος ὁ Παναγιώτατος εἰς συνέντευξίν του πρὸς τήν τουρκικὴν ἐφημερίδα «Γενί Σαφάκ»(28-5-2002) ἐτόνισε κατά λέξιν «Στα 79 χρόνια τῆς ἱστορίας τοῦ σύγχρονου τουρκικοῦ κράτους δέν ὑπῆρξε οὔτε μία παράνομη δραστηριότητα τοῦ Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ οὔτε πρόκειται νά ὑπάρξει».

β— Εἰς τήν δευτέραν περίοδον καὶ πρὸς σαφεστέραν διατύπωσιν θά ἔδει νά προστεθῆ μετὰ τήν φράσιν «ἔχει ἀνατεθῆ εἰς αὐτήν ἐπιτροπικῶς ὑπ' αὐτοῦ» ἡ φράσις **«τὴν ὁποῖαν καὶ ἀσκεῖ αὕτη»** καὶ θά ἠκολούθει ἡ εἰς το κείμενον ὑπάρχουσα φράσις **«κατά τοὺς Ι. Κανόνας καὶ τοὺς ἰσχύοντας Κανόνας Δικαίου».**

γ – Είς τό τέλος τῆς φράσεως ἀφηρέσαμεν τήν λέξιν «κανονικά» ἀπό τήν φράσιν πού προσδιώριζε τά δίκαια τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, διά νά προσδιορίσωμεν ἀκριβέστερον τήν ἀνάγκην προσαρμογῆς τῶν δικαίων τούτων πρὸς τοὺς κανόνας δικαίου τῆς ἑλληνικῆς πολιτείας.

Οὐδεμίαν ἄλλην ἀλλαγὴν ἐπεφέραμεν εἰς τό κείμενον, τό ὅποῖον μᾶς ἐξεπροσώπει πλήρως. Ἠλπίζομεν δέ ὅτι τελικά τό Πατριαρχεῖον, τοῦ ὁποίου πρότασις ἦτο κατὰ βάσιν τό κείμενον αὐτό, θά τό ἀπεδέχεται μέ τὰς διευκρινιστικὰς βελτιώσεις μας, ὡς καί συνέβη.

Β' - Ὁφείλω ὅμως νά ἐξηγήσω εἰς τό ἱερόν μας Σῶμα διατί ἐθεώρουν καί θεωρῶ, καί ἡ ΔΙΣ ὁμοφώνως μαζί μου, ὅτι τό κείμενον τοῦτο καλύπτει ἀμφοτέρως τὰς πλευράς καί δίδει διέξοδον εἰς τό ἀδιέξοδον. Ἴδού λοιπόν διατί.

α-Τό ζήτημα τοῦ τρόπου ἐφαρμογῆς τοῦ Ε' Ὁρου τῆς Πατριαρχικῆς καί Συνοδικῆς Πράξεως τοῦ 1928 προσφέρεται, ὡς γνωστόν, διά ποικίλας προσεγγίσεις, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι ἐφορτίσθη διά τῆς γνωστῆς πλέον ἐπισήμου ἀλληλογραφίας τῶν ἀειμνήστων Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βασιλείου τοῦ Γ' καί Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος Χρυσοστόμου τοῦ Α', ἀμέσως μετὰ τήν ἔκδοσιν τῆς Πατριαρχικῆς Πράξεως, ἀφ' ἑτέρου δέ διότι ἡ ἐν τῇ πράξει ἐφαρμογή τοῦ συγκεκριμένου Ὁρου θά ἠδύνατο κατὰ τήν ἔμφρονα κρίσιν τῶν ἐκατέρωθεν ἱερῶν Συνόδων νά προκαλέσῃ νομικὰς περιπλοκάς εἰς τήν ἐκλογὴν Ἀρχιερέων λόγω κυρίως τοῦ συστήματος τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καί Πολιτείας ἐν Ἑλλάδι.

β- Εἰς τόν αὐτόν λόγον ὀφείλεται καί ἡ σχετικὴ διαμόρφωσις τοῦ Ὁρου αὐτοῦ πού ἔγινεν ἀπὸ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μέ τήν Συνοδικὴν Πράξιν Ἀποδοχῆς τῆς Πατριαρχικῆς Πράξεως τοῦ 1928, καί πού φέρει ἡμερομηνίαν 20-11-1928. Τό κείμενον δέ τοῦτο τῆς Πράξεως ἔχει κανονικόν κῦρος καί ὡς τοιοῦτο ἔγινε ἀποδεκτόν καί ἀπὸ τὴν Πατριαρχικὴν Σύνοδον κατὰ τό ἔτος 1929. Ἐνέχει δέ τὴν κλεῖδα τῆς ἀδιαφιλονικήτου κανονικῆς καί νομικῆς ἐφαρμογῆς τῆς Πατριαρχικῆς Πράξεως Κων/λεως ἐν συσχετισμῶ καί πρὸς τὴν ἐξ ἀφορμῆς ταύτης συνημμένην ἀνυπερθέτως πρὸς αὐτὴν γνωστὴν ἀλληλογραφίαν. Τό κανονικόν δέ τοῦτο κείμενον δεσμεύει πρωτίστως τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος διότι φέρει τὰς ὑπογραφὰς ὄχι μόνον τοῦ Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀλλὰ καὶ ὄλων τῶν μελῶν τῆς τότε Ι. Συνόδου.

γ- Ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ταύτην ἐξηγεῖται τό γεγονός ὅτι ὁ συγκεκριμένος Ὁρος, καίτοι ἀπετέλει παρεπόμενον στοιχεῖον εἰς τὴν ὅλην λειτουργίαν τοῦ ἰδιοτύπου ἐκκλησιαστικοῦ καθεστώτος τῶν Ι. Μητροπόλεων τῶν λεγομένων Ν. Χωρῶν, ἀντιμετωπίσθη ἐξ ἀρχῆς μετ' ἰδιαζούσης εὐαισθησίας καί ὑπ' αὐτῶν εἰσέτι τῶν εἰσηγητῶν τῆς τοιαύτης ρυθμίσεως, οἱ ὅποιοι οὐδεμίαν βεβαίως εἶχον πρόθεσιν νά ἀμφισβητήσουν ἢ νά περιορίσουν τὰ ἐκ τῶν Ὁρων τῆς Πατριαρχικῆς Πράξεως ἀπορρέοντα κανονικὰ δικαιώματα τῶν συμβαλλομένων Ἐκκλησιῶν ἢ καί τὰς ἐξ αὐτῶν προκυπτούσας ἀμοιβαίας ὑποχρεώσεις.

Πράγματι ὁ ἀείμνηστος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Βασιλείος ὁ Γ' καί ἡ περὶ αὐτόν Ἁγία καί Ἱερά Πατριαρχικὴ Σύνοδος ἀπεδέχθησαν τοὺς εὐλόγους προβληματισμούς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ συγκεκριμένου Ὁρου, ἐνήργησαν οὕτως ἐν πλήρει συνειδήσει ὅτι διά τῶν ὑποβληθέντων αἰτημάτων οὐδεμία ὑπεκρύπτετο ἄμεσος ἢ ἔμμεσος ἀμφισβήτησις τοῦ διὰ τῆς Πατριαρχικῆς Πράξεως καθιερωθέντος εἰς τὰς Ι. Μητροπόλεις τῶν λεγομένων Ν. Χωρῶν ἰδιοτύπου ἐκκλησιαστικοῦ καθεστώτος διό καί εἰς τὰς σχετικὰς ἐπιστολάς τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος Χρυσοστόμου τοῦ Α' διεκηρύσσετο ρητῶς καί ἀπεριφράστως ὁ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπόλυτος σεβασμὸς τοῦ κυριαρχικοῦ δικαιώματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχεῖου ἐπὶ τῶν Μητροπόλεων τούτων.

Εἶναι λοιπόν εὐνόητον ὅτι ἡ ἐπίσημος ἐκείνη ἀλληλογραφία ἐν συσχετισμῶ καί πρὸς τὴν Συνοδικὴν Πράξιν ἀποδοχῆς ὑπὸ Ὁρους τῆς Πράξεως τοῦ 1928 ἐκφράζουσα εἰσέτι τό ἀείποτε κρατήσαν εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν πνεῦμα ἀνυποκρίτου σεβασμοῦ καί ἀμοιβαίας κατανοήσεως, ἐπηρέασε ἢ καί προσδιώρισε κατὰ τό μᾶλλον ἢ ἥττον τὸν τρόπον ἐφαρμογῆς τοῦ συγκεκριμένου Ὁρου κατὰ τὴν ἔκτοτε διαρρεύσασαν 75ετίαν μετὰ τῶν γνωστῶν βεβαίως διακυμάνσεων. Ἐν τούτοις αἱ διακυμάνσεις αὐταὶ οὐδέποτε προεκάλεσαν καθ' ἑαυτὰς μεῖζον ζήτημα εἰς τὰς διμερεῖς σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καίτοι συνεζητοῦντο ἐν ἀδελφικῶ πνεύματι εἰς τὰς καθιερωμένας συναντήσεις τῶν ἀντιπροσωπειῶν αὐτῶν ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς γενικωτέρας ἐφαρμογῆς τῶν Ὁρων τῆς Πατριαρχικῆς Πράξεως.

δ- Οὕτως ἡ πρόσφατος ἐπικέντρωσις τοῦ ἐνδιαφέροντος εἰς τὴν αὐστηρὰν τήρησιν τοῦ Ε' Ὁρου τῆς Πατριαρχικῆς Πράξεως διά τὰς κενὰς Μητροπόλεις τῶν λεγομένων Ν. Χωρῶν ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπανέφερεν εἰς τό προσκίηνιον τῶν συζητήσεων τὰς ἐπ' αὐτοῦ γενομένας ἐξ ἀρχῆς ἐπισήμους συμβιβαστικὰς διευθετήσεις ἀφ' ἑτέρου δέ ἀνέδειξε καὶ πάλιν τὰς εἰδικωτέρας νομικὰς πτυχὰς τοῦ ζητήματος ἰδία μετὰ τὴν ψήφισιν ἀπὸ τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων τοῦ

διά νέων διατάξεων τροποποιηθέντος άρθρου 3 παράγρ. 1 και 2 του ισχύοντος Συντάγματος (1975) και του Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος (ν. 590/1977).

Ως δέ είναι τοῖς πᾶσι γνωστόν ἀνεξαρτήτως τῶν οἰωνδήποτε εὐκαίρως ἀκαίρως διατυπωθεισῶν προσωπικῶν προσεγγίσεων τοῦ ζητήματος ὑπὸ ἀρχιερέων, κανονολόγων καὶ νομομαθῶν, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδος ἐπεκέντρωσε πάντοτε τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ὄχι βεβαίως εἰς τὴν ἀμφισβήτησιν τῶν ἐκ τῶν Ὁρῶν τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως ἀπορρεόντων κανονικῶν δικαίων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, παρὰ τὰ ἀντιθέτως ὑποστηριζόμενα, ἀλλ' εἰς τὴν ἐναρμόνισιν τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν πρὸς τὸ ἰσχύον νομικόν πλαίσιον διὰ τὴν πρόληψιν ἢ καὶ ἀποτροπὴν πιθανῶν ἢ καὶ βεβαίων ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων τοῦ ΣτΕ ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν Πράξεων ἐκλογῆς ἀρχιερέων διὰ τὰς Ι. Μητροπόλεις τῶν λεγομένων Ν. Χωρῶν.

ε- Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἡ ΙΣΙ κατὰ τὴν ἑκτακτον συνέλευσίν τῆς τῆς 6-11-2003, διεκήρυσεν ἀφ' ἑνός μὲν ὅτι σέβεται, ἀναγνωρίζει καὶ τηρεῖ τὴν Πατριαρχικὴν Πράξιν ὡς αὕτη ἰσχυρὴν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς τῆς. Τοῦτο δέ ἐπαναλαμβάνει καὶ τὸ ὑπ' ὄψιν κείμενον περὶ τοῦ ὁποίου συζητοῦμεν. Περαιτέρω ἡ ἀπόφασις τῆς ΙΣΙ τοῦ Νοεμβρίου 2003 διεκήρυσεν τὴν ὑποχρέωσιν τῆς νὰ μὴ παραθεωρῇ συγκεκριμένας διατάξεις τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν νόμων τοῦ ἐλληνικοῦ Κράτους καὶ δὴ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, αἱ ὁποῖαι ὀρίζουν τὴν νομιμότητα τῶν ἐκκλ. Πράξεων ὡς λ.χ. ἐπὶ τοῦ ἐγεθθέντος ζητήματος περὶ τῆς ἐγκρίσεως ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοῦ Καταλόγου τῶν πρὸς ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων διὰ τὰς Ι. Μητροπόλεις τῶν Βορείων Ἐπαρχιῶν τῆς Ελλάδος. Ἄλλὰ καὶ τοῦτο τονίζεται εἰς τὸ ὑπ' ὄψιν κείμενον διὰ τῆς φράσεως ὅτι τὴν διοίκησιν τῶν Ι. Μητροπόλεων τῶν λεγομένων Ν. Χωρῶν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ελλάδος «**ἀσκεῖ κατὰ τοὺς ἰσχύοντας Ι. Κανόνας καὶ τοὺς κανόνας Δικαίου**». Ὡς «κανόνες δέ Δικαίου» ἐννοοῦνται αἱ διατάξεις τοῦ δικαιοῦ συστήματος τῆς ἐλληνικῆς ἐπικρατείας .

Συνεπῶς ἡ παράταξις τῆς διαφωνίας ἐπὶ τοῦ συγκεκριμένου τούτου ζητήματος ἢ ὁποῖα προκύπτει ἐκ τῆς διαφορητικῆς ἀξιολογήσεως τοῦ κριτηρίου τῆς νομιμότητος τῶν ἐκκλ. πράξεων εἶναι δι' εὐνοήτους λόγους ὄχι μόνον ἄδικος διὰ τοὺς ἀκαταλύτους πνευματικούς δεσμούς τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ πολλαπλῶς ἐπιζημία διὰ τὴν σύγχρονον ἀποστολήν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς μίαν κρίσιμον περιόδον ραγδαίων πολιτικῶν, πνευματικῶν καὶ κοινωνικῶν συγχύσεων.

Αἱ ἐκατέρωθεν καὶ καθ' ὑπόθεσιν εἰσέτι ἀδιαμφισβήτητοι ἀγαθαί προθέσεις δὲν ἐπιτρέπουν τὴν ἀναγωγὴν τῆς ἀδελφικῆς αὐτῆς ζυγομαχίας εἰς μείζον ζήτημα ἀλυσιτελῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀντιπαραθέσεων διὸ καὶ ἀνεζητήσαμεν ἐπιμόνως καὶ δι' ἐπανελημμένων πρωτοβουλιῶν ἐξοικονόμησιν συναινετικῆς λύσεως πρὸς ἄρσιν τῆς ἀνεπιθυμητοῦ συγχύσεως ἢ ὁποῖα ἦτο δυνατὴ διὰ τῆς ἐναρμόνισεως τῆς ἀποφάσεως τῆς ΙΣΙ τοῦ Νοεμβρίου 2003, πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἐκ τοῦ Πατριαρχείου προελθούσης τελευταίας αὐτοῦ προτάσεως, ἢ ὁποῖα ὡς εἴπομεν προηγουμένως διεμορφώθη ἀπὸ ἡμᾶς τελικῶς ὡς ἐξῆς.

«Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ελλάδος, ἐπιβεβαιώνουσα ὅτι ἡ διοικήσις τῶν ἐν Βορείῳ Ελλάδι καὶ ταῖς Νήσοις Ἱερῶν Μητροπόλεων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου (τῶν λεγομένων Νέων Χωρῶν) ἔχει ἀνατεθῆ εἰς Αὐτὴν ἐπιτροπικῶς ὑπ' Αὐτοῦ, διὰ τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως τῆς 4ης Σεπτεμβρίου 1928, τὴν ὁποῖαν καὶ ἀσκεῖ Αὕτη κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ τοὺς ἰσχύοντας Κανόνας Δικαίου, ἀποστέλλει Ὑμῖν τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν Ἐκλογίμων ἐν ὄψει πληρώσεως τῶν ἐξ αὐτῶν χηρευσουσῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων Θεσσαλονίκης, Ἐλευθερουπόλεως καὶ Σερβίων καὶ Κοζάνης, διὰ τὴν ἀσκήσιν τῶν δικαίων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου».

8- Τὴν ἀντιπρότασιν αὐτὴν παρεκάλεσα τοὺς Σεβ. Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ανθιμον, καὶ Βεροίας καὶ Ναούσης κ. Παντελεήμονα (Συνοδικὸν Σύνοδρον) νὰ μεταφέρουν εἰς τὴν Κων/λιν, καὶ νὰ διαπραγματευθοῦν ἐπ' αὐτῆς, προκειμένου νὰ ὀριστικοποιηθῇ ἡ πρότασις πού θά ἐνέκρινεν ἡ ΔΙΣ. Πράγματι οἱ δύο ἀδελφοὶ μετέβησαν εἰς Φανάρι τὴν 27-2-2004 καὶ συνεργασθέντες μετὰ τοῦ Παναγιωτάτου καὶ τῶν ἐπιτελῶν του, ἐπέτυχον νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ἡ ἀντιπρότασις μας, ἐνῶ συνεζήτησαν καὶ ἐπὶ τινῶν ἄλλων λεπτομερειῶν καὶ ἔλαβον διαβεβαιώσεις περὶ τῶν ὁποίων ἐνημέρωσε τὴν ΔΙΣ ὁ Σεβ. Ἀλεξανδρουπόλεως γραπτῶς κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 1-3-2004.

Τὸ δι' ἐπανελημμένων ἐπαφῶν καὶ διαβουλεύσεων διαμορφωθέν τελικόν τοῦτο κείμενον συμφωνίας κινεῖται, ὡς προελέχθη, πρᾶγματι ἐντὸς τοῦ πνεύματος τῶν ὑπὸ τῆς ΙΣΙ (Νοεμβρίου 2003) υἰοθετηθεισῶν ἐπὶ τοῦ θέματος προτάσεων, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀναγκαίας περιεκτικῆς διατυπώσεως τῆς συγκλινοῦσης προσεγγίσεως τῶν ὑποκειμένων αὐτῶ γνωστῶν νομικῶν προεκτάσεων αἰτίνας ἐπηρέασαν ἐξ ἀρχῆς τὸν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου προβληματισμόν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδος. Οὕτω τὸ συμφωνηθέν τοῦτο κείμενον συνετάχθη πρᾶγματι «ἐν ἀκραιφνεῖ ἐκκλησιαστικῇ εὐθύνη καὶ πρὸς τὸ μείζον τῆς Ἐκκλησίας συμφέρον» ὄχι μόνον διὰ τὴν ἐξοικονόμησιν τῆς ἀναγκαίας λύσεως εἰς τὴν ἀναφυσίαν, ὡς μὴ ὠφέλε, δοκιμασίαν εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ

διά τήν κραταίωσιν τῆς ἐνότητος πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης καί τῆς ἀγάπης.

Διότι το κείμενον τοῦτο

α- Ἀποδίδει εἰς τό Πατριαρχεῖον τό ὑπ' αὐτοῦ ζητούμενον δηλ. τήν ἐπίσημον διακήρυξιν ὅτι αἱ Ν. Χῶραι ἔχουν παραχωρηθῆ εἰς τήν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καί διοικοῦνται ὑπ' αὐτῆς ἐπιτροπικῶς, τοῦθ' ὅπερ οὐδέεις ποτέ ἐξ ἡμῶν ἠμφεσβήτησε.

β- Διασαφηνίζει ὅτι ἡ ἄσκησις τῆς διοικήσεως αὐτῆς γίνεται κατὰ τούς Ι. Κανόνας καί τούς κανόνας Δικαίου ἦτοι τό Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος καί τούς νόμους, οἵτινες μᾶς δεσμεύουν .

γ- Ο Κατάλογος ἀποστέλλεται μὲν πρὸς τό Πατριαρχεῖον πρὸς ἄσκησιν τῶν δικαιωμάτων του, ἐντός ἐννοεῖται τῶν κανονικῶν καί τῶν νομίμων πλαισίων.

9- Ἡ ΔΙΣ κατὰ τήν συνεδρίαν τῆς τῆς 1-3-2004 μελετήσασα τό ἀνωτέρω κείμενον ὁμοφώνως τό ἐνέκρινε πιστεύουσα ὅτι οὕτω λήγει ἡ διάστασις ἀπόψεων μεταξύ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας. Ὡστόσο τό Πατριαρχεῖον, ἄν καί κατ' ἀρχήν ἀπεδέχθη Συνοδικῶς τό κείμενόν μας, ἄν καί ὁ Παναγιώτατος διεβεβαίωσε τούς δύο ἀδελφούς ὅτι δέν πρόκειται ἐκ τοῦ Καταλόγου νά διαγράψῃ κανένα, ἐν τούτοις διετύπωσε τήν ἀπαίτησιν ἡ Ἐκκλησία μας εἰς τό Γράμμα τό ὁποῖον θά ἀπέστειλλε πρὸς τό Πατριαρχεῖον συνοδεύουσα τό ἐγκεκριμένον κείμενον, καί τόν Κατάλογον νά συμπεριλάβῃ καί τά ἐξῆς 3 θέματα.

α- ὅτι οἱ ὑπό τοῦ Πατριάρχου προταθῆσομενοι πρὸς ἐγγραφήν εἰς τόν Κατάλογον θά θεωροῦνται ἐγγεγραμμένοι τελεσιδίκως χωρὶς τήν διαμεσολάβησιν ἄλλης διαδικασίας.

β- ὅτι θά ζητῆται συγκατάθεσις τοῦ Πατριαρχείου ὅταν πρόκειται νά πληρωθῆ διά μεταθέσεως μία κενή Μητρόπολις τῶν Ν. Χωρῶν.

γ- ὅτι ἡ ἐγκρισίς τοῦ τελικοῦ κειμένου θά πρέπει νά γίνῃ καί ἀπό τήν ΙΣΙ καί ὄχι μόνον ἀπό τήν ΔΙΣ, τροποποιουμένης τῆς προγενεστέρως ἀποφάσεως τῆς ΙΣΙ τοῦ Νοεμβρίου 2003, ὡς ὁ Παναγιώτατος ἀξιῶνι μέ τήν ἀπό 20-4-04 ἐπιστολήν του..

Ἡ ΔΙΣ ἔκρινεν ὅτι αἱ ἀνωτέρω τρεῖς νέες ἀξιώσεις, παρὰ τήν εὐρείαν συζήτησιν πού ἐπροκάλεσαν ἐντός τῆς αἰθούσης, μέ στόχον τήν ἀναζήτησιν τυχόν δυνατῶν νομίμων λύσεων, θά ἔδει νά συζητηθοῦν μετὰ τοῦ Πατριαρχείου.

10-Τοιοῦτοτρόπως νέα τριμελής Ἐπιτροπή ἀπαρτιζομένη ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμου, Σπάρτης κ. Εὐσταθίου καί Βεροῖας κ. Παντελεήμονος, μετὰ καί τοῦ Ἀρχιεπισκοπάρχου κ. Χρυσ. Σκλήφα, ἀνέλαβε νά μεταφέρει εἰς Κων/λιν τό ὑπ' ἀριθμ. 692/8-3-04 Συνοδικόν ἐγγραφοῦν, περιέχον τήν ἀνωτέρω συναινετικήν ἡμῶν πρότασιν, ὡς καί τήν ἀνακοίνωσιν περὶ τῆς ἐπικειμένης πληρώσεως τῶν χηρεουσῶν Ι. Μητροπόλεων τῶν Ν. Χωρῶν, εἴτε διά καταστάσεως, εἴτε δι' ἐκλογῆς, ἀναλόγως πρὸς τήν ἀπόφασιν τῆς ΙΣΙ, καί συνοδεῦον τόν Κατάλογον, μετὰ τῆς δηλώσεως ὅτι οἱ ἀπαρτιζόντες τήν Ἐπιτροπὴν εἶχον τήν ἐξουσιοδότησιν μας νά ἐπεξηγήσουν εἰς τόν Πατριάρχην «τάς ἐπί τινῶν διαδικαστικῶν ζητημάτων προσθέτως παρὰ τοῦ Ὀικουμενικοῦ Πατριαρχείου προβληθέντων» ἀπόψεις καί θέσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τάς συζητήσεις ἐπὶ τῶν ἄνω τριῶν ζητημάτων, ἐτονίσθη παρὰ τῶν ἡμετέρων ὅτι τυχόν τοιαύτη τελεσιδικία ὑπό μόνου τοῦ Πατριάρχου ἐγγραφή τινος εἰς τόν Κατάλογον θά ἦτο παράνομος καί κατὰ συνέπειαν ἄκυρος. Ἐπροτάθησαν δέ καί τινες λύσεις ἀνάγκης, ὡς λ.χ. ὅτι τάς σχετικὰς ἐπιθυμίας τοῦ Πατριάρχου θά ἠδύνατο νά ἀναλάβῃ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος νά προωθήσῃ ὡς ἰδικὰς του ἐξασφαλίζων καί τήν τελικήν ἐγκρισίν τῆς ΙΣΙ. Ἀλλά δέν ἐγίναν δεκταί. Τελικῶς οἱ ἡμέτεροι ἀντιπρόσωποι ἐδέχθησαν νά ἐγγράψῃ τό Πατριαρχεῖον ὅποιους κρίνει καί «θά ἴδωμεν πῶς θά καλυφθῆ τό θέμα ἐν συνεννοήσει μετ' αὐτῶν».

Ὡς πρὸς τό μεταθετόν ὑπεστηρίχθη ὑφ' ἡμῶν ὅτι συμφώνως καί πρὸς σχετικήν δήλωσιν τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Δημητρίου, ἀρκεῖ εἰς τό Πατριαρχεῖον ἡ ἔγκαιρος ἀπλή ἀνακοίνωσις περὶ τῆς διά μεταθέσεως πληρώσεως κενῆς τινος Ι. Μητροπόλεως τῶν Ν. Χωρῶν.

Ὡς πρὸς δέ τό θέμα τῆς ἐπικυρώσεως ὑπό τῆς ΙΣΙ τῆς συναινετικῆς προτάσεως τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἡ Ἐπιτροπή ἀνέλαβε τήν δέσμευσιν νά γίνῃ ἡ τοιαύτη ἐπικύρωσις.

Οὐδεμία ὥστόσον ὑποχρέωσις ἀνελήφθη περί νομοθετικῆς ρυθμίσεως τῶν ἐκκρεμοτήτων, ἀντιθέτως ἐδηλώθη εἰς σχετικὴν παρατήρησιν ὅτι δὲν ἐπιθυμῆι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος παρέμβασίν τινα εἰς τὸν Καταστατικὸν τῆς Χάρτην διὰ γενικωτέρους εὐνοήτους λόγους.

11 –Ἡ τοιαύτη συναινετικὴ πρότασις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τῆς Ἁγίας Πατριαρχικῆς Συνόδου συνωδευθὴ διὰ σεπτοῦ Πατριαρχικοῦ Γράμματος, τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 292/31-3-04, δι' οὗ ἀνηγγέλθη εἰς ἡμᾶς ὅτι ἐγκρίνεται ὁ Κατάλογος διὰ τὴν ἐξ αὐτοῦ πλήρωσιν τῶν τριῶν χηρευσῶν I. Μητροπόλεων, ἄνευ ὑποδείξεως ἰδίων ὑποψηφίων, καὶ ὅτι παρέχεται ἡ εὐλογία διὰ τὴν κατ' οἰκονομίαν πλήρωσιν διὰ μεταθέσεως μόνον τῆς I. Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, μὴ συντρεχόντων τῶν ἀναγκαίων κανονικῶν λόγων διὰ τὰς ἄλλας δύο Ἱεράς Μητροπόλεις. Τέλος τὸ Πατριαρχικὸν Γράμμα ζητεῖ ὅπως ἡ συναινετικὴ πρότασις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἢ περιληφθεῖσα εἰς τὸ ἡμέτερον ὑπ' ἀριθμ. 692/8-3-04 ἔγγραφον καὶ διατυπωθεῖσα ὑπὸ τῆς ΔΙΣ, ἔστω καὶ ἐχούσης τὴν πρὸς τοῦτο εἰδικὴν ἐξουσιοδότησιν τῆς ΙΣΙ, τύχη τῆς ἐπικυρώσεως καὶ ὑπ' αὐτῆς, λαβούσης, κατὰ τὸ Πατριαρχικὸν Γράμμα, «ἀλλοίαν θέσιν κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους».

Ἄλλ' ὡς ἐτονίσαμεν προηγουμένως καμμίαν ἀλλοίαν θέσιν δὲν ἔλαβεν ἡ ΙΣΙ τοῦ Νοεμβρίου. Ἀντιθέτως ἡ συναινετικὴ ἡμῶν πρότασις κινεῖται ἐντὸς τῶν πλαισίων τὰ ὁποία ἔθεσεν ἡ ἀπόφασις ἐκείνη. **Τὸ μόνον ὅπερ δυνάμεθα νὰ πράξωμεν εἶναι νὰ ἐπικυρώσωμεν ἄνευ ἐτέρου τὴν συναινετικὴν πρότασιν τὴν ὁποίαν διετύπωσεν ἡ ΔΙΣ κινήθεισα καὶ αὐτὴ ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς παρασχεθείσης εἰς αὐτὴν εἰδικῆς ἐξουσιοδοτήσεως.**

Βεβαίως ἐκκρεμοῦν κανονικά τινα ζητήματα τεθέντα εἴτε εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 1073/1-12-03 Πατριαρχικὸν ἔγγραφον, εἴτε εἰς τὸ προσφάτως ληφθὲν ὑπ' ἀριθμ. 292/31-3-2004. τοιοῦτον. Ἡ ἀπάντησις εἰς ταῦτα δέον νὰ παραπεμφθῆ εἰς τὴν ΔΙΣ, ἡ ὁποία καὶ θὰ κληθῆ νὰ ἀποφασίσῃ ἂν θὰ ἀπαντήσῃ ἐκείνη εὐθέως ἢ θὰ προτείνῃ τὴν παραπομπὴν τῶν ζητημάτων αὐτῶν εἰς διμερεῖς συνομιλίας. Τοῦτο δὲ πρῶτον μὲν διότι δὲν προβλέπεται εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς παρουσίας ἐκτάκτου ΙΣΙ ἢ περαιτέρω ἐνασχόλησις αὐτῆς καὶ μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο, δεύτερον δὲ διότι πρόκειται περὶ λίαν σοβαρῶν καὶ εὐαισθητῶν ζητημάτων ἢ ἀπάντησις εἰς τὰ ὁποία προϋποθέτει σοβαρὰν μελέτην καὶ εἰς βάθος ἐξέτασιν.

Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί,

Ἐπανερχόμενος εἰς τὸ προκείμενον ζήτημα τῆς ἐπικυρώσεως δηλονότι τῆς εἰς τὸ ἡμέτερον Συνοδικὸν ὑπ' ἀριθμ. 692/8-3-2004 Γράμμα πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον διατυπωθείσης συναινετικῆς προτάσεως ἡμῶν τῆς ὁποίας τὴν ἐπικύρωσιν ὑπὸ τῆς ΙΣΙ εἰσηγοῦμαι, ἐπιθυμῶ ἅπαξ ἔτι νὰ ὑπογραμμίσω ὅτι ἀξιολογῶ ὡς εὐλογον καὶ προτείνω ὡς λυσιτελεῖ τὴν ἀπὸ κοινοῦ συνομολογηθεῖσαν συμφωνίαν ταύτην, ἵνα μὴ διὰ τῆς παρατάσεως τῆς ἐξεζητημένης διχογνωμίας ζημιῶνται μείζονα καὶ οὐσιώδη εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Διότι ἡ ὑπεύθυνος ἐκκλησιαστικὴ θέσις δέον ὅπως ἐννοῇ τὴν μὲν μακρὰν παράτασιν τῶν διαφωνιῶν ὑπὸ τὴν προοπτικὴν τῆς ἐπιθυμητῆς συναινετικῆς διευθετήσεως τοῦ ζητήματος, τὴν δὲ ἐπιτευχθεῖσαν συναινετικὴν διευθέτησιν ὑπὸ τὸ πρῖσμα τοῦ δεοντολογικοῦ χαρακτήρος τῶν ἀναφυσίων διαφωνιῶν διότι ἀμφότερα ἀναφέρονται εἰς τὴν κοινὴν βούλησιν διὰ τὴν ἀρμονικὴν λειτουργίαν τῶν παραδοσιακῶν σχέσεων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Τούτων οὕτως ἐχόντων εἶναι κοινὴ πάντων συνείδησις ὅτι ἡ διχογνωμία ἀνεφέρετο εἰς τὴν συνεπιπρὸς τὴν ἰσχύουσαν ἐν Ἑλλάδι νομοθεσίαν, καὶ τὰς κοινὰς μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν συμφωνίας τοῦ 1929, ἐφαρμογὴν τοῦ Ε' Ὁρου τῆς Πράξεως.

Εἶναι λοιπὸν προφανές ὅτι διὰ τῆς συναινετικῆς αὐτῆς λύσεως βεβαιοῦται ἐναργέστερον ὁ κοινὸς σεβασμὸς εἰς τε τὸ πνεῦμα καὶ εἰς τὸ γράμμα τῶν κανονικῶν κειμένων εἴτε τῆς Πράξεως τοῦ 1928, εἴτε τῆς ὁμοίας Πράξεως ἀποδοχῆς τῆς ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν τοῦ ἰδίου ἔτους 1928, πρὸς ἀποφυγὴν μελλοντικῶν ἀνεπιθυμητῶν συγχύσεων. Βεβαίως θὰ ἠδύνατο ἴσως νὰ διατυπωθοῦν ὑπὸ τινων ἐπιφυλάξεις ἢ καὶ ἀντιρρήσεις ἐπὶ τινων σημείων τῆς ἐπιτευχθείσης συμφωνίας, ἀλλ' αὐταὶ ἔχουν ἤδη ἐξαντληθῆ καὶ δὲν ὑπηρετοῦν πλέον τὸ μείζον συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας, **διὸ καὶ καλούμεθα ἵνα ὡς Σύνοδος χωρήσωμεν «εἰς τὸ μείζον καὶ κυριώτερον» ὅπερ εἶναι ἡ κίνησις τῆς ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προβλεπομένης διαδικασίας διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν χηρευσῶν I. Μητροπόλεων, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑπ' αὐτῆς ἐντὸς τῶν νομίμων προθεσμιῶν καταρτισθέντος καὶ νομικῶς τελιωθέντος Καταλόγου ἐκλογίμων.** Οὕτως ἢ χαρὰ τῆς ἀπὸ κοινοῦ συνομολογηθείσης συμφωνίας ἀπωθεῖ εἰς τὸ περιθώριον τῆς μνήμης τῆς Ἐκκλησίας πᾶσαν πικρίαν ὀποθενδήποτε καὶ ἂν αὐτὴ προήρχετο, καὶ «οὕτως ὁμόνοια ἔσται καὶ

δοξασθήσεται ὁ Θεός διὰ τοῦ Κυρίου ἐν ἀγίῳ Πνεύματι» κατὰ τὸν ΛΔ' Ἀποστολικὸν Κανόνα.

Εἶχεν ὀλοκληρωθῆ ἡ σύνταξις τῆς Εἰσηγήσεως ταύτης, ὅτε ἐλήφθη τό ἀπό 24-4-04 Μήνυμα τοῦ Πατριαρχείου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπικρίνεται ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ὡς τὴν ρῆξιν ἐπιδιώκουσα μετὰ τοῦ Φαναρίου καὶ τὴν ἀρραγῆ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας διακινδυνεύουσα. Οὐδέν τούτου ἀναληθέστερον ὡς πιστοῦται καὶ ἐξ ὧν προλαβόντως ἐξιστόρησα. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, εὐρεθεῖσα τοῦτο μὲν πρὸ ἀδοκίμου ἀμφισβητήσεως ἀπὸ μέρους τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας τοῦ ἐπὶ 75 ἔτη ἀδιαταράκτως ἰσχύοντος ἐκκλησιαστικοῦ καθεστώτος τῶν Ν.Χωρῶν, τοῦτο δὲ πρὸ ἀνομολογήτου ἀξιώσεως νὰ παραβιάσῃ, ἔστω καὶ ἂν ἐπρόκειτο μετὰ βεβαιότητος νὰ ἄρῃ τὰς βαρεῖας συνεπειὰς τῶν μη συννόμων ἐνεργειῶν τῆς, τὴν ἐκκλησιαστικὴν νομοθεσίαν ἤτοι τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τῆς εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ ὁποίου συνέπραξε καὶ τό Πατριαρχεῖον ὑπὸ τὴν δεξιόστροφον διοίκησιν τοῦ αἰοιδίμου Πατριάρχου Δημητρίου, ἠρνήθη νὰ ἀποδεχθῆ τὴν μονομερῆ ταύτην κατάργησιν τῶν συμπεφωνημένων ἤδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1929 καὶ τῶν ὑπὸ τῶν κανόνων Δικαίου τῆς ἑλληνικῆς Πολιτείας σχετικῶς ρυθμιζομένων, ἐμμένουσα εἰς τὴν διαφύλαξιν ἀπαραχαράκτου τοῦ καθεστώτος τούτου.

Καὶ ἤκουσε κατὰ καιροῦς ἄρρητ' ἀθέμιτα τὰ ἐντελῶς ἀντίθετα τῆς ἀληθείας κείμενα ἐπιχειρήματα ὡς λ.χ. ὅτι ἐκείνη εἶναι ἡ ἐπιδιώκουσα τὴν μεταβολὴν τοῦ καθεστώτος ἢ ἡ ἀμφισβητοῦσα τὰ Πατριαρχικὰ δίκαια.

Δέν εἶναι ἡ Ἐκκλησία μας ἡ ἐπισπεύδουσα, εἶναι ἡ σθεναρῶς ἀμυνομένη νὰ διαφυλάξῃ τὴν εἰρήνην τὴν ἐνότητα, ἀστυνας τῆς ἐξησφάλισαν οἱ αἰοιδίμοι Ἱεράρχαι τοῦ 1928-1929, συμπραττούσης τελικῶς καὶ τῆς Αγίας καὶ Πατριαρχικῆς Συνόδου.

Δέν εἶναι ἡ Ἐκκλησία μας ἐκείνη ἡ ὁποία ἀπέκοψε τὰς γεφύρας τῆς συνεννοήσεως καὶ υἰοθέτησε σκολιὰν ὁδὸν καὶ τραχεῖαν. Εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία ἀνέλαβε τὴν πρωτοβουλίαν καὶ ἀπέστειλεν ἐπανειλημμένως εἰς Κων/λιν Ἐπιτροπὰς πρὸς διαβούλευσιν καὶ ἐπίτευξιν συναινετικῆς καὶ ἀδελφικῆς συμφωνίας, συναντησάσας ἄλλοτε μὲν ἀπροκάλυπτον ἀδιαλλαξίαν καὶ ἄλλοτε πρὸς στιγμὴν ἐλπιδοφόρον ὑποδοχὴν τῶν προτάσεων τῆς, τὴν ὁποίαν ὅμως πάλιν μετ' ὀλίγον διεδέχθη ἀνερμήνευτος ἐπιστροφὴ εἰς τὴν δογματικὴν μονολιθικότητα.

Δέν εἶναι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐκείνη ἡ ὁποία ἠρνήθη νὰ συναινέσῃ εἰς τὰς "κατ' οἰκονομίαν" προτάσεις τοῦ Πατριαρχείου, καὶ τὰς ἐξ ἀγάπης ὑποδείξεις καὶ συστάσεις του. Διότι δέν ἐπρόκειτο περὶ κατ' οἰκονομίαν λύσεων, ἀλλὰ περὶ τῆς πλήρους ἀνατροπῆς τῶν συμπεφωνημένων καὶ τῶν νομοθετικῶς καλῶς κειμένων. Ἡ μέθοδος τῶν ἀπειλῶν καὶ τῶν ἀνακριβειῶν δέν εἶναι ποτέ ἡ ἐνδεδειγμένη καὶ πρέπουσα ἰδίᾳ εἰς τὰς διεκκλησιαστικὰς σχέσεις.

Δέν εἶναι ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος τάχα διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν προσώπων «αὐθαδῶν καὶ προπετῶν» ὥστε νὰ εἰσηγῆται τὰ εἰς τὰ πρόσωπα καὶ ὄχι εἰς τὴν ἀλήθειαν ἀρέσκοντα. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος δέν εἶναι ὄργανον οὐδενός, εἰ μὴ μόνον τῆς ἐκκλησιαστικῆς του συνειδήσεως καὶ ὅσα εἰσηγῆται τὰ ἀπευθύνει πρὸς ὑπεύθυνα πρόσωπα, τὰ μέλη τῆς Ἱεραρχίας, τὰ ὁποῖα καὶ ἔχουν τὸν τελικὸν λόγον. Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος το συνδικὸν σύστημα λειτουργεῖ ἀπρόσκοπτα. Κυρίαρχος τοῦ Οἴκου τούτου δέν εἶναι οὔτε ὁ Πρῶτος, οὔτε μεμονωμένοι Ἀρχιερεῖς, οὔτε ἄλλοι τινὲς ἐξωτικοί. Κυρίαρχος τοῦ Οἴκου τούτου εἶναι ἡ Ἱεραρχία, ἡ ὁποία καὶ καλεῖται ἐκάστοτε νὰ λαμβάνῃ καίριες ἀποφάσεις καὶ νὰ παραφυλάττει τὰ δίκαια τῆς Ἐκκλησίας, δηλ. κλήρου καὶ λαοῦ τῆς Ἑλλάδος. Δέν εἶναι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος συνηθισμένη νὰ δέχεται ἀπειλὰς ὁποθενδήποτε προερχομένας. Εἶναι Ἐκκλησία αὐτοκέφαλος, ἀνεξάρτητος καὶ ἐλευθέρως, κινουμένη ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν Ἱ.Κανόνων καὶ τῶν τούτοις συμπορευομένων ἑλληνικῶν νόμων. Εἶναι Ἐκκλησία γνωρίζουσα καλῶς τὰ ὅρια τῶν ἀρμοδιοτήτων τῆς, καὶ συμμετέχουσα δαψιλῶς εἰς τὰ δρώμενα ὄχι μόνον τῆς Χώρας μας, ἀλλὰ καὶ πέρα αὐτῆς. Ἐχει ὄνομα τετιμημένον μετὰ τῶν ἁγίων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, εἰς στήριξιν τῶν ὁποίων προστρέχει πάντοτε καλουμένη προθύμως καὶ ἀνιδιοτελῶς. Γνωρίζει νὰ σέβεται τὴν ἰστορίαν τῆς, τοὺς Πατέρας τῆς, τὴν Μητέρα τῆς Ἐκκλησίαν, ὑπὲρ ἧς πολλάκις προεκινδύνευσε καὶ μέχρι σήμερον τὴν συντρέχει μὲ εὐγνωμοσύνην. Ἀλλὰ ἡ καλωσύνη καὶ ἡ εὐγένειά μας πρὸς πάντας δέν πρέπει νὰ ἐκλαμβάνεται ὡς ἀδυναμία. Εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ διαλεχθῶμεν πρὸς πάντας, ἀλλὰ καὶ νὰ διαφυλάξωμε τὰ καλῶς νοούμενα συμφέροντα τῆς Ἐκκλησίας μας.

Τὰ προκείμενα βήματά μας, δηλ. ἡ παροῦσα σύγκλησις τῆς ΙΣΙ, ἀφοῦ ἐξηντλήθησαν ὅλα τὰ εἰς τὴν διάθεσίν μας ἄλλα μέσα, δέν μπορεῖ νὰ χαρακτηρίζονται οὔτε ἀντικανονικά, οὔτε προπετῆ. Εἶναι ἡ λογικὴ καὶ συνεπὴς συνέχεια τῶν ὧν ἐπὶ 10 μῆνας καλῶς ἀπειργάσθημεν εἰς τὴν ἐργῶδη προσπάθειάν μας νὰ ἀνεύρωμεν λύσιν εἰς τό πρόβλημα. Μᾶς καλεῖ ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία νὰ ἀποδεχθῶμεν πάντα ὅσα ἐκείνη ζητεῖ, πέρα τῶν κανονικῶν κειμένων καὶ πέρα τῶν νομίμως ἰσχυόντων. Μᾶς ὠθεῖ εἰς τὴν παρανομίαν καὶ εἰς τὴν ἀντικανονικότητα. Καὶ μᾶς ἀπειλεῖ μὲ κυρώσεις. Ἡ ἐνότης μας πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀπάντησις μας καὶ μαζί μὲ αὐτὴν καὶ ἡ ἀταλάντευτος

έμμομή μας εἰς ὅσα καλά, δίκαια καί κανονικά ἰσχύουν ἐπί δεκαετίας. Ο Θεός μᾶς κρίνει ὅλους. Η Ἐκκλησία μας θά παραμείνει ὁ κατ' ἔξοχήν χώρος τῆς ἐν Χριστῷ ἐλευθερίας καί τῆς καταλλαγῆς. Ο χώρος τῆς ἀγάπης καί τῆς συγγνώμης. Ο χώρος τῆς ἀνθρωπιᾶς καί τοῦ σεβασμοῦ τῶν συνειδήσεων. Ἐκαστος τώρα καλεῖται νά ἀναλάβει τᾶς εὐθύνες του. Ἡ ἱστορία καταγράφει. Εὐχομαι νά ἀναχθῶμεν εἰς τό ὕψος τῶν περιστάσεων.

ο-ο-ο

Εἰς τήν Εἰσηγήσίν μου ὑπάρχουν 3 προτάσεις τᾶς ὁποίας παρακαλῶ τό ἱερόν μας Σῶμα νά ἀξιολογήσει καί νά ὑπερψηφίσει. Τᾶς ἐπαναλαμβάνω

1- Ἐπικύρωση τῆς συναινετικῆς προτάσεως τῆς ΔΙΣ τῆς 1-3-04. Καί ἄμεσος ἀνακοίνωσις τῆς ἐπικυρώσεως ταύτης εἰς τό Πατριαρχεῖον.

2- Παροχή εἰς τήν ΔΙΣ περαιτέρω ἐξουσιοδοτήσεως διά χειρισμόν τοῦ γενικωτέρου θέματος, εἰδικότερου δε παραπομπή εἰς τήν ΔΙΣ τῆς μελέτης καί ἀπαντήσεως εἰς ὅσα ζητήματα θέτει μέ τᾶ τελευταῖα ἔγγραφα του τό Πατριαρχεῖον ἢ παραπομπή τούτων εἰς διμερεῖς Ἐπιτροπᾶς ἀναλόγως πρὸς τήν ἀπόφασιν τῆς ΔΙΣ.

3- Ἄμεσος διενέργεια ἐκλογῶν διά τήν πλήρωσιν τῶν χηρευουῶν Ι. Μητροπόλεων ἐπί τῆ βάσει τοῦ ὑπό τῆς ΙΣΙ ἐντός τῶν νομίμων προθεσμιῶν καταρτισθέντος καί νομικῶς τελειωθέντος Καταλόγου ἐκλογίμων.

Ἁγιοι Ἀδελφοί,

Ἰδοῦ τᾶ πρό ἡμῶν ζητήματα. Ο καιρός συνεσταλμένος ἐστί. Ἀποφύγωμεν τᾶς κενοφωνίας, τᾶς ἔξεις, τᾶς μάχας, καί χωρήσωμεν εἰς τᾶ περαιτέρω. Ἀμήν.